

Poslovanje OPG-a prema novom zakonu

Darko Marečić, dipl. iur.

Dana 5. travnja 2018. godine stupio je na snagu Zakon o obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu (Nar. nov., br. 29/2018) kojim se na jedinstven i sveobuhvatan način uređuje obavljanje poljoprivrednih i dopunskih djelatnosti na obiteljskim poljoprivrednim gospodarstva kroz organizacijski oblik obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva. O tome, u tko može i uz koje uvjete i na koje način obavljati gospodarsku djelatnost poljoprivrede na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu te koja su prava i obveze nositelja i članova tog gospodarstva pišemo u nastavku ovoga članka.

Sadržaj:

1.	Uvod	168
2.	Što se uređuje zakonom	168
3.	Općenito o obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu	169
3.1.	Što se smatra obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvom (OPG-om)	169
3.2.	Gospodarske djelatnosti poljoprivrede i poljoprivredni proizvodi	169
3.2.1.	Djelatnost poljoprivrede	169
3.2.2.	Pomoćne djelatnosti u poljoprivredi	169
3.2.3.	Poljoprivredni i prehrambeni proizvodi	169
3.2.4.	Dopunske djelatnosti na OPG-u	170
3.3.	Tko može osnovati OPG-u	170
3.4.	Institucionalna i administrativna podrška OPG-ovima	170
4.	Članovi i nositelj OPG-a	171
4.1.	Članovi OPG-a	171
4.2.	Nositelj OPG-a	171
4.2.1.	Izbor nositelja OPG-a	171
4.2.2.	Odabir novog nositelja OPG-a	171
4.3.	Privremeni nositelj OPG-a	171
5.	Uvjeti za obavljanje djelatnosti na opg-u	172
5.1.	Opći uvjeti obavljanja djelatnosti na OPG-u	172
5.1.1.	Proizvodni resursi	172
5.1.2.	Trajnost obavljanja djelatnosti OPG-a	173
5.3.	Posebni uvjeti za obavljanje dopunskih djelatnosti na OPG-u	173
6.	Obilježja OPG-a	173
6.1.	Odabir organizacijskog oblika OPG-a	173

6.2.	Odabir i promjena statusa OPG-a	174
6.3.	Naziv OPG-a	174
6.4.	Sjedište i izdvojeni pogoni/proizvodne jedinice OPG-a	175
6.5.	OPG s jednim članom i zajednički OPG	175
6.5.1.	OPG s jednim članom (samačko OPG)	175
6.5.2.	Zajednički OPG	175
7.	Poslovanje OPG-a	175
7.1.	Rad na OPG-u	175
7.2.	Zapošljavanje na OPG-u	175
7.3.	Pomoć članova kućanstva i članova obitelji u radu na OPG-u	176
7.4.	Pružanje usluga na OPG-u	176
7.5.	Prodaja proizvoda OPG-a	176
8.	Odgovornost za obveze OPG-a	177
8.1.	Odgovornost nositelja i članova OPG-a	177
8.2.	Odgovornost privremenog nositelja OPG-a	177
9.	Prestanak rada OPG-a	177
9.1.	Odjava OPG-a	177
9.2.	Prestanak organizacijskog oblika OPG-a po sili Zakona	177
10.	Upis u Upisnik OPG-a	177
11.	Usklađivanje uvjeta poslovanja upisanih OPG-A	178
12.	Inspekcijski nadzor	178
13.	Zaključak	178

1. Uvod

Obiteljska poljoprivredna gospodarstva već dugi niz godina definirani su u Strategiji poljoprivrede i ribarstva Republike Hrvatske¹ kao strateški i važan organizacijski oblik poljoprivrednih gospodarstava za ostvarivanje ciljeva održivog razvoja kao i načela opće sigurnosti hrane i očuvanja prirodnih poljoprivrednih resursa uz unaprjeđenje i povećanja konkurentnosti te jačanje društvene socijalne, gospodarske i ekološke uloge obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava.²

Do stupanja na snagu ovog Zakona, poslovanje obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava bilo je uređeno ponajprije Zakonom o poljoprivredi (Nar. nov., br. 30/15.- dalje u tekstu: ZoP) i njegovim provedbenim propisima, te drugim posebnim propisima koji su se odnosili na uređivanje prava i obveza nositelja i članova obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva te obavljanja pojedinih dopunskih djelatnosti. ZoP odnosio se na sva obiteljska poljoprivredna gospodarstva jednako, bez obzira je li poslovanje obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva bilo isključivo ili pretežito tržišno orijentirano tj. usmjereno na stjecanje dohotka odnosno dobiti ili se vrlo rijetko pojavljivalo na tržištu ili se poljoprivrednom proizvodnjom bavilo u vrlo malom obuhvatu ili samo za podmirenje osobnih potreba. U dosadašnjem petnaestogodišnjem razdoblju ukazalo se niz problema koji su bili specifični za obiteljska poljoprivredna gospodarstva (od

nejasno definiranih pravila u propisima koji su se primjenjivali na ta gospodarstva kojima su se djelomično ili različito utvrđivala i tumačila prava i obveze nositelja i članova obiteljskog poljoprivrednog gospodarstava i tome sl.) zbog čega poduzetnici u svojstvu fizičke osobe koji su poslovali kao OPG nisu bili prepoznati na tržištu kao subjekti u gospodarskom poslovanju.

Kako bi se uklonili uočeni nedostaci u dosadašnjem poslovanju obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, ojačao njihov daljni razvoj korištenjem vlastitih kapaciteta u poljoprivrednoj proizvodnji i pružanju usluga na gospodarstvu, stvorila motivacije da (samo) jedna obitelj upravlja (samo) jednim obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvom, omogućilo samozapošljavanje članova obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva, postiglo brže okrupnjavanje proizvodnih resursa, donijet je Zakon o obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu (Nar. nov., br. 29/18, - dalje u tekstu: Zakon) koji je stupio na snagu 5. travnja 2018. Zakon po prvi puta u Republici Hrvatskoj (dalje u tekstu: RH) na jedinstveni i sveobuhvatan način uređuje (propisuje) uvjete i način osnivanja, poslovanja i prestanka obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava te prava i obveza nositelja i članova tog gospodarstva.

2. Što se uređuje zakonom

Zakonom se utvrđuju uvjeti za obavljanje gospodarske djelatnosti poljoprivrede i s njom povezanih dopunskih djelatnosti koje se obavljaju na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu (dalje u tekstu: OPG) kao organizacijskom obliku, odgovornost, prava i obveze nositelja i članova OPG-a, način i uvjeti za upis u Upisnik obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava te se utvrđuju nadležna tijela i nadzor u primjeni Zakona. Zakon se primjenjuje na sve fizičke osobe koje u

¹ Nar. nov., br. 89/02

² Prema statističkim podacima, krajem 2017 godine u Upisnik poljoprivrednika bilo je upisano sveukupno preko 165 000 poljoprivrednih gospodarstava, od čega oko 160 000 (cca 97%) organiziranih kao obiteljska poljoprivredna gospodarstva, a ostalih 5 000 poljoprivredna gospodarstva u statusu trgovačkih društava, zadruga, obrta i neprofitnih pravnih osoba.

organizacijskom obliku OPG-a obavljaju gospodarsku djelatnost poljoprivrede i s njom povezane dopunske djelatnosti na području RH.

Zakon definira OPG kao prepoznatljiv i tradicijski prihvatljiv organizacijski oblik poljoprivrednika koji ima svojstvo fizičke osobe, a predstavlja ga nositelj OPG-a kao odgovorna osoba, koji odgovara za obveze koje nastaju poslovanjem OPG-a svojom imovinom. Ujedno se definira razlikovni okvir za ona poljoprivredna gospodarstva koja se poljoprivredom bave u vrlo ograničenom obuhvatu u okviru vlastitih potreba (nekomercijalna gospodarstva) od onih koji se poljoprivredom bave u proizvodnom, poduzetničkom i tržišno orijentiranom obuhvatu (komercijalna gospodarstva). Zakon propisuje da se pri upisu u Upisnik OPG-a, ovisno o dopunskim djelatnostima koji se na OPG-u obavljaju, odabere jedan od četiri predviđena statusa kako bi sukladno tome, članovi OPG-a stjecali prava i preuzeli obveze propisane ovim Zakonom. Cilj donošenja Zakona je osigurati održivi razvoj OPG-a u RH, ostvarivanje načela opće sigurnosti hrane, očuvanje prirodnih poljoprivrednih resursa uz unaprjeđenje povećanje konkurentnosti OPG-a te jačanje društvene, socijalne, gospodarske i ekološke uloge OPG-a.

3. Općenito o obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu

3.1. Što se smatra obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvom (OPG-om)

OPG je gospodarski subjekt poljoprivrednika fizičke osobe i ujedno predstavlja jedan od organizacijskog oblika odnosno načina obavljanja gospodarske djelatnosti u poljoprivredi.³

ističemo...

OPG je organizacijski oblik gospodarskog subjekta poljoprivrednika fizičke osobe, koji radi stvaranja dohotka ili dobiti samostalno i trajno obavlja djelatnost poljoprivrede i s njom povezane dopunske djelatnosti, a temelji se na korištenju vlastitih i/ili unajmljenih proizvodnih resursa te radu, znanju i vještinama članova obitelji.⁴

Bitna odrednica OPG-a kao organizacijskog oblika poljoprivrednika fizičke osobe je samostalno i trajno obavljanje **gospodarske djelatnosti poljoprivrede** korištenjem vlastitih ili unajmljenih proizvodnih resursa i zasnovano na radu, znanju i vještinama članova tog gospodarstva radi stvaranja (stjecanja) dohotka ili dobiti.

3 Prema Zakonu o poljoprivredi, poljoprivrednik kao fizička ili pravna osoba ili skupina fizičkih ili pravnih osoba mogu obavljati poljoprivrednu djelatnost na poljoprivrednom gospodarstvu u jednom od slijedećih organizacijskih oblika: OPG, obrt registriran za obavljanje poljoprivredne djelatnosti, trgovačko društvo ili zadruga registrirana za obavljanje poljoprivredne djelatnosti te druge pravne osobe (udruge, ustanove, vjerske zajednice i dr. neprofitne pravne osobe) koje sukladno odredbama svojeg statuta ili drugog osnivačkog akta obavljaju djelatnost poljoprivrede bez namjere stjecanja dobiti.

4 Navedena definicija OPG-a korespondira s definicijom obiteljskog ili seljačkog poljoprivrednog gospodarstva u Strategiji poljoprivrede i ribarstva Republike Hrvatske, prema kojoj, obiteljsko ili seljačko poljoprivredno gospodarstvo jest samostalna gospodarska i socijalna jedinica temeljena na vlasništvu i/ili uporabi proizvodnih resursa i upravljanju obitelji u obavljanju poljoprivredne djelatnosti.

3.2. Gospodarske djelatnosti poljoprivrede i poljoprivredni proizvodi

Gospodarska djelatnost poljoprivrede obuhvaća djelatnost poljoprivrede, pomoćne djelatnosti u poljoprivredi i dopunske djelatnosti na OPG-u.

3.2.1. Djelatnost poljoprivrede

Djelatnost poljoprivrede obuhvaća bilinogojstvo, stočarstvo i s njima povezane uslužne djelatnosti sukladno skupinama 01.1., 01.2., 01.3., 01.4., 01.4. i 01.6. Nacionalne klasifikacije djelatnosti NKD-2007.⁵ Navedene skupine uključuju slijedeće djelatnosti unutar biljne i stočarske proizvodnje te uslužnih djelatnosti povezanih s njima: uzgoj jednogodišnjih usjeva (01.1.); uzgoj višegodišnjih usjeva (01.2.); uzgoj sadnog materijala i ukrasnog bilja (01.3.); uzgoj stoke, peradi i ostalih životinja (01.4.); mješovita proizvodnja koja uključuje kombiniranu proizvodnju usjeva i životinja (01.5.); i pomoćne djelatnosti u poljoprivredi (01.6.).

3.2.2. Pomoćne djelatnosti u poljoprivredi

Pomoćne djelatnosti u poljoprivredi obavljaju se korištenjem, obradom i održavanjem zemljišta, uzgojem, žetvom ili berbom bilja,⁶ držanjem i/ili uzgojem te korištenjem stoke,⁷ a obuhvaćaju: proizvodnju poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda; uslužne djelatnosti, uključujući pripremu, pakiranje, transport, skladištenje i/ili promet tih proizvoda; te usluživanje i iznajmljivanje (opreme i uređaja za poljoprivrednu djelatnost).

3.2.3. Poljoprivredni i prehrambeni proizvodi

Poljoprivredni proizvodi su proizvodi bilinogojstva i stočarstva te proizvodni prvog stupnja njihove prerade, a u slučaju kada su ti proizvodi namijenjeni ljudskoj prehrani, tada se smatraju i prehrambenim proizvodima tj. hranom.⁸ Sukladno čl. 5. st.1. toč. c) Zakona, poljoprivredni i prehrambeni proizvodi koji se u okviru pomoćne proizvodne djelatnosti mogu proizvoditi na OPG-u navedeni su u Prilogu I. Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17.12.2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda⁹ (osim proizvoda iz dijela II. i XI. tog prilo-

5 Odluka o Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti 2007 – NKD 2007 (Nar. nov., br. 58/07. i 72/07.).

6 Pomoćne djelatnosti vezane uz bilinogojstvo, prema NKD-07, posebice obuhvaćaju pripremu zemljišta, sjetvu/sadnju/njegu usjeva, orezivanje voćaka i vinove loze, zaštitu bilja od biljnih bolesti i štetočina, održavanje poljoprivrednog zemljišta u dobrom stanju, žetvu/berbu, priprema usjeva za primarno tržište,

7 Pomoćne djelatnosti u stočarstvu, prema NKD-07 posebice obuhvaćaju djelatnosti usmjerene na rasplodivanje te rast i obujam stočarske proizvodnje, usluge testiranja i vođenja stada, čišćenje peradarnika, sakupljanje i sortiranje jaja, šišanje ovaca, hranidba i briga o domaćim životinjama uključujući mužnju krava, koza i ovaca, vrcanje meda, utovara i istovar stoke.

8 Npr. lanena kučina je poljoprivredni proizvod, a laneno ulje prehrambeni proizvod (hrana).

9 Prilog I. sadržava popis poljoprivrednih i prehrambenih po pojedinim kategorijama (sektorima) pri čemu je svakoj kategoriji (sektoru) proizvoda dodijeljen jedan odjeljak (dio), a unutar svake pojedine kategorije (sektora) navedene su vrste proizvoda koje pripadaju toj kategoriji (sektoru). Primjenjivo za OPG, Prilog I. sadržava popis slijedećih kategorija (sektora) proizvoda: žitarice (dio I.), šećer (dio III.), osušena krma (dio IV.), sjeme (dio V.), hmelj (dio VI.), maslinovo ulje i stolne masline (dio VII.), lan i konoplja (dio VIII.), voće i povrće (dio IX.), prerađeni proizvodi od voća i povrća (dio X.), vino (dio XII.), živo drveće i druge biljke, lukovice, korijenje i sl., rezano cvijeće i ukrasno lišće (dio XIII.), duhan (dio XIV.), govedina i teletina (dio XV.), mlijeko i mliječni proizvodi (dio XVI.), svinjetina (dio XVII.), ovčjetina i kozletina (dio XVIII.), jaja (dio XIX.), meso peradi (dio XX.), etilni alkohol poljoprivrednog podrijetla (dio XXI.), pčelarski proizvodi (dio XXII.), dudov silvac (dio XXIII.) i drugi proizvodi (dio XXIV.). Pri-

ga). Proizvodi ribarstva i akvakulture navedeni su Prilogu I. Uredbe (EU) br. 1379/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11.12. 2013. o zajedničkom uređenju tržišta proizvodima ribarstva i akvakulture od kojih su za OPG relevantni živa riba, riba svježa, rashlađena i smrznuta, rakovi, školjke, mekušci i ostali vodeni organizmi.

3.2.4. Dopunske djelatnosti na OPG-u

Dopunske djelatnosti na OPG-u su proizvodne i uslužne djelatnosti povezane s poljoprivredom koje omogućuju bolje korištenje znanja, vještina i rada članova OPG-a radi stjecanje dodatnog dohotka na OPG-u. Na OPG-u se mogu obavljati slijedeće dopunske djelatnosti:

a) proizvodnja poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda (proizvodnja od sirovina iz vlastite proizvodnje uz kupnju dijela sirovine drugih poljoprivrednih gospodarstva poljoprivrednih /ili prehrambenih proizvoda te pakiranje i/ili zamrzavanje i/ili sušenje i/ili konzerviranje takvih prehrambenih proizvoda - sukladno posebnim propisima o hrani¹⁰); **b) proizvodnja neprehrambenih proizvoda i predmeta opće uporabe** (proizvodnja povezana sa zanimanjima tradicijskih obrta i/ili tradicijskim vještinama: proizvoda od drva i pluta od vlastite sirovine, proizvoda od slame i drugih pletarskih materijala, rukotvorina, nakita, igračaka i suvenira od tkanine, kamena, gline, stakla i drugih materijala, proizvoda od pčelinjeg voska i sapuna, eteričnih ulja i kozmetičkih proizvoda – sve sukladno propisima o predmetima opće uporabe;¹¹ proizvoda od konca i vune uključujući vezenje, pletenje, kukičanje, proizvode od čipke i tradicijske odjeće i narodne nošnje, proizvoda od svježeg i sušenog cvijeća; te proizvodnja ostalih proizvoda od drva); **c) pružanje ugostiteljskih, turističkih i ostalih usluga** (pružanje ugostiteljskih usluga na OPG-u sukladno posebnim propisima kojima se uređuje ugostiteljska djelatnost;¹² pružanje usluga u turizmu sukladno posebnim propisima koji uređuje usluge u turizmu;¹³ pružanje ostalih usluga kao što su: usluga s poljoprivrednom i šumskom mehanizacijom, opremom, uređajima i/ili alatima, uključujući i rad s traktorima i drugim poljoprivrednim strojevima i alatima u komunalnim i/ili građevinskim poslovima i u šumarstvu, kao i na drugim OPG-ovima; usluge sa radnim životinjama u poljoprivrednim i šumsko-gospodarskim poslovima i drugim aktivnostima povezano s ruralnim običajima i/ili tradicijskim vještinama; usluge i aktivnosti te savjeti vezani uz držanje životinja, uzgoj bilja i preradu poljoprivrednih proizvoda; usluge i druge aktivnosti u korištenju raspoloživih radnih resursa gospodarstva); i **d) pružanje ostalih sadržaja i aktivnosti** (omogućavanje stjecanja znanja i vještina o uzgoju bilja i životinja; organiziranje tečajeva za proizvodnju tradicijskih proizvoda i rukotvorina te edukacijskih praktikuma, radionica i seminara iz registrirane dopunske djelatnosti na OPG-u; proizvodnja i isporuka energije iz obnovljivih izvora od poljoprivredne i/ili šumske biomase, stajskog gnoja, vode, vjetra i sunca do snage 1 MW minimalne snage generatora odnosno kotla kao i proizvodnja i isporuka organskih gnojiva proizvedenih na OPG-u; uzgoj i isporuka divljači, rakova, žaba

mjerice, u kategoriji (sektoru) proizvoda označenom dijelom I. (žitarice) navedene su slijedeće vrste proizvoda: kukuruz, kukuruz šećerac, obična pšenica, tvrda (durum) pšenica, pir, raž, ječam, zob, heljda, sirak, brašno od pšenice, prekrupa ili krupica od pšenice, kukuruzno, ječmeno, zobeno, heljдино brašno).

- 10 Zakon o hrani (Nar. nov., br. 81/13, 14/14. i 30/15.) te propisi o tržišnim standardima, kakvoći, sigurnosti i označavanju hrane.
- 11 Zakon o predmetima opće uporabe (Nar. nov., br. 39/13 i 47/14.) te ostali provedbeni propisi (pravilnici i EU uredbe za pojedinu vrstu predmeta opće uporabe).
- 12 Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti (Nar. nov., br. 85/15. i 121/16.) i Pravilnik o razvrstavanju i kategorizaciji objekata u kojima se pružaju ugostiteljske usluge na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu (Nar. nov., br. 54/16. i 69/17.).
- 13 Zakon o pružanju usluga u turizmu (Nar. nov., br. 130/17).

te slatkovodni uzgoj riba i akvakulturu¹⁴ na OPG-u kao i uzgoj drugih nespomenutih biljnih i životinjskih vrsta na OPG-u; sudjelovanje na manifestacijama prikazivanjem aktivnosti i djelatnosti OPG-a vezanih s ruralnim običajima, zanimanjima tradicijskih obrta i/ili tradicijskih vještina; te sakupljanje i/ili prerada samoniklog i ostalog bilja).

Detaljan pregled dopunskih djelatnosti koje se mogu obavljati na OPG-u, s popisom zanimanja tradicijskih obrta i vještina potrebnih za obavljanje pojedine dopunske djelatnosti te dokaze o ispunjavanju uvjeta za obavljanje tih djelatnosti koji se podnose prilikom upisa u Upisnik OPG-ova, pravilnikom treba propisati ministar poljoprivrede (dalje u tekstu: ministar) najkasnije u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona odnosno do 5.10.2018. Do tada se primjenjuje Pravilnik o dopunskim djelatnostima na obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima.¹⁵

3.3. Tko može osnovati OPG-u

Osnovati OPG, odnosno obavljati gospodarske djelatnosti poljoprivrede (djelatnost poljoprivrede i s njom povezane pomoćne i dopunske djelatnosti) na OPG-u može fizička osoba koja ima prebivalište na teritoriju RH kao i fizička osoba koja ima prebivalište na teritoriju druge države članice Europske unije (dalje u tekstu: EU) ili potpisnice Sporazuma o europskom gospodarskom prostoru (Lihtenštajn, Norveška i Island., dalje u tekstu: EGP) te Švicarske konfederacije ako ima pravo korištenja proizvodnih resursa na teritoriju RH,

Da bi mogli obavljati gospodarske djelatnosti na OPG-u, navedene fizičke osobe moraju biti upisani u Upisnik OPG-ova kao članovi i/ili nositelj OPG-a sukladno odredbama ovog Zakona.

3.4. Institucionalna i administrativna podrška OPG-ovima

Kao tijelo nadležno za provedbu Zakona te pružanje institucionalne i administrativne podrške OPG-ovima, Zakonom je određena Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (dalje u tekstu: Agencija).¹⁶ Agencija vodi Upisnik OPG-ova (dalje u tekstu: Upisnik), vodi upravni postupak vezan za upis u Upisnik te obavlja i druge upravne i administrativne poslove radi evidentiranja podataka o OPG-u u Upisnik, a na temelju podnesenog zahtjeva izdaje izvod o podacima koji se vode u Upisniku. Prilikom upisa u Upisnik, Agencija svakom OPG-u dodjeljuje matični identifikacijski broj poljoprivrednog gospodarstva (dalje u tekstu: MIBPG). Agencija s nadležnim upravnim i inspekcijским tijelima razmjenjuje podatke o promjenama upisanim u Upisnik

14 Uvjeti i način obavljanja akvakulture propisan je Zakonom o akvakulturi (Nar. nov., br. 130/17.) Prema tom Zakonu, nositelju ili članu OPG-a, u okviru registrirane dopunske djelatnosti na OPG-u, na njegov zahtjev, Ministarstvo poljoprivrede rješenjem odobrava obavljanje djelatnosti akvakulture ako OPG raspolaže potrebnim vodnim resursima i ako je obavljanje djelatnosti akvakulture na području OPG-a u skladu s posebnim propisima o prostornom uređenju.

15 U Prilogu II. Pravilnika o dopunskim djelatnostima na obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima (Nar. nov., br. 86/14.) dan je popis zanimanja tradicijskih obrta i vještina, kao i tradicijske vještine uz svaku od dopunskih djelatnosti (npr. za izradu tradicionalnih poljoprivrednih alata i oruđa potrebna je tradicijska vještina a istu proizvodnju mogu obavljati član ili nositelj OPG-a koji ima uvjerenje o položenom dopunsku djelatnost izrade proizvoda od drva i pluta potrebno je da nositelj ili član OPG dokaz o osposobljenosti za obavljanje zanimanja tradicijskog obrta - kolar).

16 Osnivač Agencije je Republika Hrvatska. Agencija je osnovana kao javna ustanova radi operativne provedbe mjera tržišne strukturne potpore u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju. Ustrojstvo, djelatnost te prava i obveze Agencije uređeni su Zakonom o osnivanju Agencije za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (Nar. nov. br. 30/09). Agencija posluje putem središnjeg ureda u Zagrebu i 21 podružnice u županijskim centrima te 4 ispostave (Senj, Metković, Korčula i Đakovo).

4. Članovi i nositelj OPG-a

4.1. Članovi OPG-e

ističemo...

Član OPG-a može biti punoljetna i poslovno sposobna osoba koja je član obiteljskog kućanstva i/ili član obitelji.

Obiteljsko kućanstvo čine bračni drugovi, izvanbračni drugovi, osobe u formalnom i neformalnom životnom partnerstvu, kao i njihova djeca te druge osobe koje **zajedno žive u istom kućanstvu, privređuju, odnosno ostvaruju prihode na drugi način i troše zajedno**. Dakle, da bi neka od navedenih osoba mogla se smatrati članom obiteljskog kućanstva i kao takova članom OPG-a, mora živjeti u istom kućanstvu zajedno s ostalim članovima tog kućanstva, zajednički privređivati i trošiti ostvaren prihod. Tko se sve smatra **članom obitelji** u smislu ovog Zakona propisano je čl. 5. st. 1. toč.h) ovoga Zakona.¹⁷

ističemo...

Članovi obiteljskog kućanstva mogu osnovati samo jedan OPG i mogu biti članovi samo jednog OPG-a. Članovi obitelji koji nisu članovi obiteljskog kućanstva mogu biti članovi samo jednog (i to) zajedničkog OPG-a.

Članovi OPG-a dobrovoljno se upisuju u Upisnik, a oni **članovi OPG-a koji obavljaju gospodarsku djelatnost poljoprivrede kao jedino ili glavno zanimanje, u Upisnik se upisuju obvezno**. U slučaju kada član OPG-a prestaje biti član obiteljskog kućanstva i/ili član obitelji, ako to želi, može i dalje ostati upisan u Upisnik ako na tom gospodarstvu nastavlja rad kao nositelj OPG-a (samostalno ili kao poslodavac). Iznimno, član obiteljskog kućanstva koji je korisnik mirovine ili redoviti učenik ili student ili je obvezno osiguran po drugoj osnovi, u Upisnik se mora obvezno upisati samo ako se upisuje kao nositelj dopunske djelatnosti. Ako se mijenja broj članova OPG-a upisanih u Upisnik, o toj se promjeni mora u roku od 15 dana (od dana nastale promjene), Agenciji podnijeti zahtjev za upis promjene, koja o toj promjeni odlučuje rješenjem te po izvršnosti rješenja, promjenu broja članova upisuje u Upisnik.

4.2. Nositelj OPG-a

4.2.1. Izbor nositelja OPG-a

Kako OPG nema status pravne osobe i ne može u pravnom prometu stjecati prava i obveze niti biti stranka u upravnom i/ili sud-

¹⁷ Članovima obitelji smatraju se: bračni drugovi, izvanbračni drugovi, osobe u formalnom i neformalnom životnom partnerstvu, krvni srodnici u pravnoj liniji (djedovi i bake, roditelji, djeca, unuci i prauunci) i njihovi bračni i izvanbračni drugovi te osobe u formalnom i neformalnom životnom partnerstvu; krvni srodnici u pobočnoj liniji (braća i sestre te njihovi potomci, braća i sestre oca i majke te njihovi potomci) i njihovi bračni drugovi, izvanbračni drugovi i osobe u formalnom i neformalnom životnom partnerstvu, srodnici po tazbini (roditelji supružnika, braća i sestre supružnika te njihovi potomci) i njihovi bračni drugovi, izvanbračni drugovi i osobe u formalnom i neformalnom životnom partnerstvu; pastorčad i posvojenici i njihovi bračni drugovi, izvanbračni drugovi, osobe u formalnom i neformalnom životnom partnerstvu; korisnik udomiteljstva kojem fizička osoba pruža uslugu udomiteljske skrbi ili osoba koju je ta fizička osoba dužna uzdržavati odnosno osoba s kojom ta fizička osoba živi kao bračni drug, izvanbračni drug i osoba u formalnom i neformalnom životnom partnerstvu.

skom postupku, nego to može biti jedino fizička osoba, neophodno je da članovi OPG-a (ako ih je više) između sebe dobrovoljno odabire jednog od njih kao nositelja OPG-a, koji će upravljati radom OPG-a, zastupati ga u pravnom prometu i odgovarati za preuzete obveze OPG-a.

ističemo...

Nositelj OPG-a je izabrani član OPG-a koji je nositelj prava i obveza OPG-a te u svojstvu odgovorne osobe predstavlja i upravlja OPG-om i kao takav je upisan u Upisnik.

Nositelj OPG-a mora biti punoljetan i poslovno sposobna osoba i može biti nositelj u samo jednom OPG-u. Nositelj OPG-a ne može biti član OPG-a u drugom OPG-u, osim u slučaju kada je ujedno i privremeni nositelj drugog (samačkog) OPG-a.

ističemo...

Nositelj OPG-a ne može biti osoba koja ima registriran obrt za djelatnost poljoprivrede i šumarstva prema posebnom zakonu.¹⁸

4.2.2. Odabir novog nositelja OPG-a

Članovi OPG-a koji su članovi obiteljskog kućanstva mogu u bilo kojem trenutku svojom odlukom odrediti novog nositelja OPG-a, u kom slučaju, OPG zadržava ranije dodijeljen mu MIBPG. Iznimno, novog nositelja OPG-a mogu, po ostvarivanju prava na mirovinu ranijeg nositelja OPG-a, svojom odlukom imenovati krvni srodnici u pravoj i/ili pobočnoj liniji te za novog nositelja OPG-a odrediti člana obiteljskog kućanstva ili člana obitelji, u kom slučaju OPG zadržava MIBPG koji mu je dodijeljen prilikom prvog upisa u Upisnik. Isto tako, nakon smrti nositelja OPG-a, obzirom da se proizvodni resursi OPG-a nasljeđuju, članovi OPG-a preminulog nositelja OPG-a ili članovi obitelji mogu nastaviti gospodarsku djelatnost poljoprivrede samostalnim radom na OPG-u te izabrati novog nositelja.

Novi nositelj OPG-a mora ispunjavati uvjete za nositelja OPG-a propisane ovim Zakonom. Promjenom nositelja OPG-a prenose se sva prava i obveze koje proizlaze iz odredbi ovoga Zakona sa prethodnog na novog nositelja OPG-a. U tom smislu, novi nositelj OPG-a preuzima u svoje poslovne knjige cjelokupnu poslovnu aktivnost OPG-a, a na novog nositelja prenose se (i) svi ugovori o radu radnika OPG-a koji je predmet prijenosa.

Promjenu nositelja OPG-a odnosno odabir novog nositelja, radi unosa promjene u Upisnik, novi nositelj mora prijaviti Agenciji i to podružnici Agencije najbližoj sjedištu OPG-a ili prebivalištu prethodnog nositelja OPG-a, neovisno o mjestu prebivališta novog nositelja OPG-a ili mjestu obavljanja pretežite gospodarske djelatnosti poljoprivrede. Promjena nositelja OPG-a prijavljuje se Agenciji u roku od 15 dana od nastanka promjene, podnošenjem zahtjeva za upis promjene s propisanim dokazima, koja o tome donosi rješenje i po izvršnost istog, promjenu nositelja upisuje u Upisnik.

4.3. Privremeni nositelj OPG-a

Privremeni nositelj OPG-a je punoljetna i poslovna sposobna osoba koju je za privremenog nositelja iz redova svojih krvnih srodnika u pravoj i/ili pobočnoj liniji ili slobodnim odabirom pojedine osobe uz njen pristanak, prilikom upisa u Upisnik odredio svojom voljom nosi-

¹⁸ Otvaranje (registriranje) obrta propisano je Zakonom o obrtu (Nar. nov., br. 143/13).

telj samačkog OPG-a (tj. OPG-a u kojem je nositelj jedini član), kako bi se u slučaju potpunog gubitka njegove radne snage odnosno poslovne nesposobnosti ili smrti osigurao kontinuirani nastavak rada OPG-a, posebice vođenje skrbi o dobrobiti životinja na gospodarstvu te adekvatnog postupanja s proizvodnjom (usjevima, nasadom i sl.), a do određivanja nasljednika ili prestanka rada OPG-a.

ističemo...

Privremeni nositelj može biti član ili nositelj drugog OPG-a i ne mora se osiguravati na obvezno mirovinsko osiguranje ukoliko nije osiguran po drugoj osnovi.

Privremeni nositelj OPG-a prijavljuje Agenciji početak aktivnosti na propisanom obrascu u roku od 15 dana od početka obavljanja aktivnosti privremenog nositelja, koja tu promjenu upisuje u Upisnik, a OPG zadržava do tada dodijeljeni mu MIBPG te upisano sjedište i naziv OPG-a. Aktivnosti privremenog nositelja mogu trajati do određivanja slijednika OPG-a koji promjenu nositelja OPG-a odnosno odabir novog nositelja OPG-a prijavljuje Agenciji u roku od 15 dana od dana nastale promjene, ili do nastupanja okolnosti zbog kojih organizacijski oblik OPG-a prestaje po sili Zakona.

5. Uvjeti za obavljanje djelatnosti na OPG-u

Za obavljanje gospodarske djelatnosti na OPG-u moraju biti ispunjeni opći uvjeti za obavljanje djelatnosti na OPG-u propisani ovim Zakonom, a za obavljanje dopunskih djelatnosti na OPG-u i posebni uvjeti propisani ovim Zakonom i ako su za pojedinu odabranu dopunsku djelatnost propisani, uvjeti propisani posebnim propisom.

ističemo...

OPG može obavljati samo one gospodarske djelatnosti poljoprivrede (djelatnost poljoprivrede i dopunske djelatnosti) za koje su ispunjeni propisani uvjeti i koje su djelatnosti upisane u Upisnik.

5.1. Opći uvjeti obavljanja djelatnosti na OPG-u

Opći uvjeti za obavljanje gospodarske djelatnosti poljoprivrede u organizacijskom obliku OPG-a su: a) da fizička osoba (član i nositelj OPG-a) ima prebivalište na području RH i da posjeduje i koristi vlastite i/ili unajmljene proizvodne resurse za obavljanje te djelatnosti, ili da ima prebivalište na području države EU, ili EGP ili Švicarske konfederacije, a na teritoriju RH pravo korištenja proizvodnih resursa za obavljanje gospodarske djelatnosti poljoprivrede; b) da je OPG upisan u Upisnik sukladno odredbama ovoga Zakona i c) trajno obavljanja djelatnosti OPG-a.

5.1.1. Proizvodni resursi

Proizvodni resursi su osnovni uvjet za obavljanje gospodarske djelatnosti poljoprivrede u organizacijskom obliku OPG-a, a podrazumijevaju posjedovanje i korištenje proizvodnih resursa u poljoprivredi (zemljišta za bilinogojstvo, stoke za stočarstvo, objekti, strojevi, alati i dr.) te korištenje stručnih znanja i/ili vještina ako su propisane za pojedinu poljoprivrednu i/ili dopunsku djelatnost na OPG-u.¹⁹

¹⁹ Primjerice Pravilnikom o minimalno tehničko-tehnološkim uvjetima za proizvodnju vina i voćnih vina te prodaju vina, drugih proizvoda od grožđa i voćnih vina (Nar. nov., br. 102/04. - 152/11) proizvođač vina i voćnih vina mora ima-

ti stručnu osposobljenost za vođenje proizvodnje i podatke o prostoru kojim raspolaže propisanu čl. 5. tog Pravilnika (završen fakultet ili višu školu i područja vinogradarstva ili vinarstva s radnim iskustvom od najmanje 1 godinu u proizvodnji vina ili srednju poljoprivrednu školu istog usmjerenja i najmanje 2 godine iskustva na proizvodnji vina ili licencu za vinara po programu za osposobljavanje odraslih i najmanje 3 godine radnog iskustva u proizvodnji vina, ili ako ne ispunjava sam te uvjete, imati osobu za vođenje proizvodnje u radnom odnosu ili po ugovoru o djelu koja ispunjava prethodno navedene uvjete). Za obavljanje pojedine dopunske djelatnosti na OPG-u može se propisati zanimanje tradicijskog obrta i/ili tradicijska vještina koju nositelj i/ili član OPG-a koji istu obavlja mora ispunjavati.

ističemo...

Proizvodni resursi za obavljanje gospodarske djelatnosti poljoprivrede mogu biti u vlasništvu, posjedu, zakupu, koncesiji, najmu, odnosno korištenju nositelja OPG-a i/ili članova OPG-a.

OPG kao organizacijski oblik mora, radi osiguranja sljedivosti isključivo korištenjem proizvodnih resursa koji su upisani u Upisnik. Stoga je OPG dužan u Upisnik upisati vlastite ili unajmljene proizvodne resurse kojima raspolaže nositelj i/ili član OPG-a temeljem vlasništva, posjeda, suglasnosti ili ugovornog odnosa. Proizvodni resursi koji se upisuju u Upisnik moraju uključivati one resurse koji su korišteni pri izračunu ekonomske veličine gospodarstva, a upisuju se na temelju popisa resursa na propisanom obrascu koji se prilaže uz zahtjev. Obrazac popisa proizvodnih resursa koji se moraju upisati u Upisnik i dolaze o njihovom raspolaganju koji se podnose prilikom upisa, propisat će se pravilnikom kojeg je ministar dužan donijeti u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona odnosno do 5.10.2018. Svaku upisanu promjenu u raspolaganju proizvodnim resursima, potrebno je prijaviti Agenciji u roku 15 dana od nastanka promjene na propisanom obrascu zahtjeva za upis promjene, koja o zahtjevu odlučuje rješenjem. Nastala promjena po izvršnosti rješenja upisuje se u Upisnik.

Ako je za obavljanje gospodarske djelatnosti poljoprivrede OPG-u potreban proizvodni/radni prostor,²³ nositelj i/ili pojedini član OPG-a

ti stručnu osposobljenost za vođenje proizvodnje i podatke o prostoru kojim raspolaže propisanu čl. 5. tog Pravilnika (završen fakultet ili višu školu i područja vinogradarstva ili vinarstva s radnim iskustvom od najmanje 1 godinu u proizvodnji vina ili srednju poljoprivrednu školu istog usmjerenja i najmanje 2 godine iskustva na proizvodnji vina ili licencu za vinara po programu za osposobljavanje odraslih i najmanje 3 godine radnog iskustva u proizvodnji vina, ili ako ne ispunjava sam te uvjete, imati osobu za vođenje proizvodnje u radnom odnosu ili po ugovoru o djelu koja ispunjava prethodno navedene uvjete). Za obavljanje pojedine dopunske djelatnosti na OPG-u može se propisati zanimanje tradicijskog obrta i/ili tradicijska vještina koju nositelj i/ili član OPG-a koji istu obavlja mora ispunjavati.

²⁰ Poljoprivrednim zemljištem u smislu Zakona o poljoprivrednom zemljištu (Nar. nov., br. 39/13. i 48/15.) smatraju se poljoprivredne površine: oranice, vrtovi, livade, pašnjaci, voćnjaci, maslinici, vinogradi, ribnjaci, trstici i močvare kao i drugo zemljište koje su uz gospodarski opravdane troškove može privesti poljoprivrednoj proizvodnji, kao i neobraslo šumsko zemljište i zemljište obraslo početnim ili degradacijskim razvojnim stadijima šumskih sastojina (makija, garić, šikare, šibljaci i dr.), a pogodno je za poljoprivrednu proizvodnju.

²¹ U stoku se sukladno Zakonu o stočarstvu (Nar. nov., br. 70/97., 36/98., 76/99., 151/03., 132/06. i 14/14.) i njegovim provedbenim propisima ubrajaju papkari (svinje, goveda, koze, ovce), kopitari (konji, magarci) kao i perad (kokoši, pure, guske, patke, fazani i nojevi), kunići i pčele, a koji se gaje kao domaće životinje radi dobivanja mesa, mlijeka, masti, jaja i meda koje se koristi u ljudskoj prehrani.

²² Čl. 9.st.4. Zakona o akvakulturi (Nar. nov., br. 130/17.).

²³ Primjerice, proizvodni odnosno radni prostor potreban je za proizvodnju vina, proizvodnju i sortiranje jaja, proizvodnju sira i drugih mliječnih proizvoda, proizvodnju meda, pružanje ugostiteljskih usluga u vidu dopunske djelatnosti na OPG-u.

mora imati dokaz o pravu korištenja tog prostora. Prostor, oprema i sredstva potrebna OPG-u za obavljanje gospodarskih djelatnosti poljoprivrede moraju udovoljavati minimalnim tehničkim i ostalim uvjetima ako su propisani za obavljanje pojedine djelatnosti,²⁴ a nositelj OPG-a je odgovoran za primjereno održavanje elektroenergetske opreme, uređaja i instalacija koje koristi za obavljanje gospodarske djelatnosti poljoprivrede te za njihovu tehničku ispravnost u skladu s posebnim zakonom. Ako nije drukčije propisano, (pojedine) gospodarske djelatnosti poljoprivrede mogu se obavljati u stambenim ili radnim prostorijama kojima raspolaze OPG.

5.1.2. Trajnost obavljanja djelatnosti OPG-a

Jedan od općih uvjeta za obavljanje gospodarskih djelatnosti poljoprivrede u organizacijskom obliku OPG-a je da se iste na OPG-u mogu obavljati (samo) trajno, što znači da se organizacijski oblik i/ili status OPG-a ne može stjecati (samo) radi sezonskog obavljanja pojedinih poljoprivrednih djelatnosti.

ističemo...

Pod trajnim obavljanjem gospodarske djelatnosti poljoprivrede na OPG-u podrazumijeva se samostalno obavljanje gospodarskih djelatnosti poljoprivrede unutar jedne kalendarske godine, neovisno o budućem trajanju i/ili sezonskom karakteru poljoprivrede.

5.3. Posebni uvjeti za obavljanje dopunskih djelatnosti na OPG-u

Član i/ili nositelj OPG-a može dobrovoljno odabrati i u Upisnik upisati obavljanje jedne ili više od sljedećih dopunskih djelatnosti: proizvodnja poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda; proizvodnja neprehrambenih proizvoda i predmeta opće uporabe; pružanje ugostiteljskih, turističkih i ostalih usluga; te pružanje ostalih sadržaja i

aktivnosti, ako za njihovo obavljanje ispunjava uvjete ukoliko su za pojedinu dopunsku djelatnost propisani.²⁵

ističemo...

OPG može radi boljeg iskorištenja resursa za upisane dopunske djelatnosti, u dijelu proizvodnje poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda na OPG-u te pružanja ugostiteljskih usluga na OPG-u, s drugim OPG-ovima sklapati ugovore o zajedničkoj proizvodnji.

6. Obilježja OPG-a

6.1. Odabir organizacijskog oblika OPG-a

ističemo...

Fizička osoba koja radi samostalnog obavljanja gospodarske djelatnosti poljoprivrede ima ekonomsku veličinu gospodarstva²⁶ veću od kunske protuvrijednosti izražene u stranoj valuti od 3.000 eura i/ili koja je po osnovi obavljanja gospodarske djelatnosti poljoprivrede obveznik poreza na dohodak ili poreza na dobit sukladno posebnim propisima²⁷ odabere obavljanje te djelatnosti u organizacijskom obliku OPG-a mora se upisati u Upisnik sukladno ovom Zakonu.

Prilikom upisa u Upisnik, fizička osoba može odabrati organizacijski oblik OPG-a za obavljanje gospodarske djelatnosti poljoprivrede kao glavne djelatnosti (odabrati zanimanje poljoprivrednik kao glavno zanimanje) ili pak kao dopunske djelatnosti (odabrati zanimanje poljoprivrednik kao dodatno zanimanje). Ako je fizička osoba obvezno osigurana po drugoj osnovi (npr. po osnovi radnog odnosa kod drugog poslodavca) može odabrati organizacijski oblik OPG-a za obavljanje gospodarske djelatnosti kao dodatnog zanimanja sukladno uvjetima propisanim ovim Zakonom.

24 Primjerice, uvjeti kojima moraju udovoljavati farme kopitara i papkara veće od 20 uvjetnih grla, farme peradi i kunića s više od 10 uvjetnih grla propisani su Pravilnikom o uvjetima kojima moraju udovoljavati farme i uvjetima za zaštitu životinja na farmama (Nar. nov. br. 136/05. – 113/10.); minimalni uvjeti za zaštitu životinja koje se uzgajaju ili drže na OPG-u u svrhu proizvodnje propisani su Pravilnikom o zaštiti životinja koje se uzgajaju u svrhu proizvodnje (Nar. nov., br. 44/10.); minimalni tehničko-tehnički uvjeti kojima moraju udovoljavati prostorije i oprema za proizvodnju vina i voćnih vina propisani su Pravilnikom o minimalno tehničko-tehnološkim uvjetima za proizvodnju vina i voćnih vina te prodaju vina, drugih proizvoda od grožđa i vina kao i voćnih vina (Nar. nov., br. 102/04 – 11.); uvjeti za smještaj pčelinjaka propisani su Pravilnikom o držanju pčela i katastru pčelinje paše (Nar. nov., br. 18/08, 29/13, 42/13. i 65/14.); minimalni uvjeti za zaštitu kokoši nesilica na gospodarstvima s više od 350 kokoši nesilica propisani su Pravilnikom o minimalnim uvjetima za zaštitu kokoši nesilica (Nar. nov., br. 77/10., 10/99. i 51/11.); uvjeti kojima moraju udovoljavati objekti u poslovanju s hranom propisani su Pravilnikom o registraciji subjekata te registraciji i odobravanju objekata u poslovanju s hranom (Nar. nov., br. 84/15.); posebni uvjeti koji se odnose na uređenje, opremu, način rada i higijenu za objekte u poslovanju s hranom životinjskog podrijetla koji podliježu odobravanju pod posebnim uvjetima propisani su Pravilnikom o posebnim uvjetima za objekte u poslovanju s hranom životinjskog podrijetla koji se odobravaju pod posebnim uvjetima (Nar. nov., br. 100/15.); minimalni uvjeti za Pravilnikom o razvrstavanju i kategorizaciji objekata u kojima se pružaju ugostiteljske usluge na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu (Nar. nov., br. 54/16. i 69/17.), minimalno tehnički uvjeti za prodajne objekte i načine prodaje koju u obliku dopunske djelatnosti obavlja OPG propisani su Pravilnikom o minimalnim tehničkim i drugim uvjetima koji se odnose na prodajne objekte, opremu i sredstva u prodajnim objektima i uvjetima za prodaju robe izvan prodavaonica (Nar. nov., br. 66/09., 108/09., 8/10. i 108/14.).

25 Primjerice, uvjeti i način pružanja ugostiteljskih usluga na OPG-u propisani su odredbama Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti (Nar. nov., br. 85/15. i 121/16.); uvjeti pružanja usluga u turizmu Zakonom o pružanju usluga u turizmu (Nar. nov., br. 130/17.); način i uvjeti prodaje proizvoda proizvedenih na OPG-u Zakonom o trgovini (Nar. nov., br. 87/08., 116/08., 76/09., 114/11., 68/13. i 30/14.); uvjeti tradicijskih zanimanja i potrebnih tradicijskih vještina za obavljanje pojedinih proizvodnih i uslužnih dopunskih djelatnosti propisani su Zakonom o obrtu (Nar. nov., br. 143/13.) i njihovim provedbenim propisima.

26 Ekonomska veličina poljoprivrednog gospodarstva iskazuje se kao standardni ekonomski rezultat - SO (engl. Standard output) vrijednost za Standardni prinos i označava ukupni standardni ekonomski rezultat poljoprivrednog gospodarstva, a izračunava se prema međunarodnoj metodologiji – FADN kalkulatoru kojim se računa standardni ekonomski rezultat SO tipologije poljoprivrednih gospodarstava Europske unije sukladno odredbama Provedbene uredbe Komisije (EU) 2015/220 od 3.2.2015. o utvrđivanju pravila za primjenu Uredbe Vijeća (EZ) br. 1217/2009 o uspostavi sustava za prikupljanje knjigovodstvenih podataka o prihodima i poslovnim aktivnostima poljoprivrednih gospodarstava u Europskoj uniji.

27 Zakon o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 115/16.) i Zakon o porezu na dobit (Nar. nov., br. 177/04 - 115/16) i njihovi provedbeni pravilnici.

ističemo...

Fizička osoba koja radi samostalnog obavljanja gospodarske djelatnosti poljoprivrede odabere jedan od organizacijskih oblika OPG-a, a ima ekonomsku veličinu gospodarstva veću od kunske protuvrijednosti izražene u stranoj valuti od 3.000 eura, ne može istovremeno imati prijavljen obrt za obavljanje poljoprivredne djelatnosti prema Zakonu o obrtu i OPG prema ovom Zakonu.

Fizička osoba koja se bavi poljoprivredom u organizacijskom obliku OPG-a i koja se s obzirom na ekonomsku veličinu gospodarstva nije obvezna upisati u Upisnik sukladno ovom Zakonu, (tzv. nekomercijalni OPG) **upisuje se u Upisnik poljoprivrednika sukladno ZoP** i Pravilnika o Upisniku poljoprivrednih gospodarstva²⁸ Prema tom Zakonu, u Upisnik poljoprivrednika obvezno se moraju upisati poljoprivrednici koji podnose zahtjev za izravne potpore u sklopu mjera poljoprivredne politike, poljoprivrednici koji prema posebnim propisima moraju biti registrirani u upisnicima, registrima ili evidencijama što ih vodi Ministarstvo poljoprivrede ili ustanove u poljoprivredi,²⁹ kao i (svaki) OPG koji na tržištu prodaju vlastite poljoprivredne proizvode proizvedene na tom gospodarstvu.³⁰

Nekomercijalni OPG upisan u Upisnik poljoprivrednika, iako se nije obvezan upisati u Upisnik sukladno ovom Zakonu, to ipak može učiniti na dobrovoljnoj osnovi, ali **je obvezan** upisati se u taj Upisnik kad se ispune uvjeti za upis propisani odredbama ovog Zakona.

ističemo...

Ako OPG čija ekonomska veličina gospodarstva nije veća u kunskoj protuvrijednosti izraženoj u stranoj valuti od 3.000 eura i upisan u Upisnik poljoprivrednika sukladno ZoP (nekomercijalni OPG) tijekom kalendarske godine ostvari ekonomsku veličinu gospodarstva veću od navedenog iznosa ili postane obveznik poreza na dohodak ili poreza na dobit, ili ako dobrovoljno odabere organizacijski oblik OPG-a i pripadajući status sukladno ovom Zakonu mora do 15. lipnja iduće kalendarske godine podnijeti zahtjev za upis u Upisnik.

28 Nar. nov. br. 76/11. i 42/13.

29 Primjerice, trgovci voćem i povrćem (što je i OPG kad prodaje svoje poljoprivredne proizvode) trebaju se upisati u Upisnik trgovaca voćem i povrćem pri Ministarstvu poljoprivrede, a OPG koji proizvodi, prerađuje i distribuira bilje (npr. krumpir, zelje i dr.) osim malih nekomercijalnih proizvođača/prerađivača/distributera trebaju se upisati u Fitoupisnik pri istom Ministarstvu; vinogradari i proizvođači vina upisuju se u Vinogradarski registar koji vodi Agencija kao sastavni dio Upisnika poljoprivrednika; poljoprivrednici koji obavljaju ekološku proizvodnju i preradu moraju biti upisani u Upisnik subjekata koji se bave ekološkom proizvodnjom i preradom, koji obavljaju integriranu poljoprivrednu proizvodnju u Upisnik proizvođača u integriranoj proizvodnji, a koji su primarni proizvođači hrane za tržište u Registar primarnih proizvođača hrane - a koji se upisnici i registri vode pri Agenciji; poljoprivrednici koji posjeduju goveda, kopitara (konja), svinje, ovce i kože kao i pčelinjake moraju se upisati u Jedinstveni registar domaćih životinja (JRDŽ) pri Hrvatskoj poljoprivrednoj Agenciji.

30 Međutim, ako fizička osoba koja se bavi nekomercijalnom poljoprivredom ne želi ostvarivati potpore u poljoprivredi i/ili nema obvezu djelatnost poljoprivrede upisivati u neki od propisanih upisnika, registara i/ili evidencija, i/ili ne želi svoje poljoprivredne proizvode prodavati na tržištu, niti je obveznik poreza na dohodak odnosno na dobit s osnova obavljanja djelatnosti poljoprivrede, tada nije dužna svoje gospodarstvo upisivati niti u Upisnik poljoprivrednika prema odredbama ZoP-a.

6.2. Odabir i promjena statusa OPG-a

Pri upisu OPG-a u Upisnik obvezno se odabire i status OPG, a ovisno o dopunskim djelatnostima koji se obavljaju na OPG-u, može se odabrati (samo) jedan od slijedećih statusa: **a) OPG za proizvodnju**, koji obavlja gospodarsku djelatnost poljoprivrede obradom zemljišta, uzgojem bilja i/ili držanjem i uzgojem stoke; **b) OPG za proizvodnju i preradu**, koji obavlja gospodarske djelatnosti poljoprivrede obradom zemljišta, uzgojem bilja i/ili držanjem stoke te pruža s poljoprivredom vezane dopunske djelatnosti proizvodnje vlastitih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda temeljem ispunjavanja uvjeta za dopunske djelatnosti OPG-a; **c) OPG za proizvodnju i usluge**, koji obavlja gospodarske djelatnosti poljoprivrede obradom zemljišta, uzgojem bilja i/ili držanja stoke te pruža uslužne dopunske djelatnosti u poljoprivredi i izvan nje temeljem ispunjavanja uvjeta za dopunske djelatnosti OPG-a; ili **d) OPG za proizvodnju, preradu i usluge**, koji obavlja gospodarske djelatnosti poljoprivrede obradom zemljišta, uzgojem bilja i/ili držanjem stoke te pruža poljoprivredom vezane dopunske djelatnosti proizvodnje vlastitih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda i pruža usluge dopunske djelatnosti u poljoprivredi i izvan nje temeljem ispunjavanja uvjeta za obavljanje dopunske djelatnosti OPG-a.

Odabrani status OPG-a prilikom upisa u Upisnik, može se mijenjati odabirom većeg ili manjeg broja dopunskih djelatnosti. Odabirom statusa OPG-a preuzimaju se obveze i stječu se prava koja su propisana odredbama ovoga Zakona. Status OPG-a mijenja se po sili zakona ako nadležno tijelo utvrdi da su istupanjem člana OPG (koji je ispunjavao uvjete za obavljanje dopunskih djelatnosti na tom gospodarstvu) prestali postojati uvjeti za obavljanje dopunske djelatnosti ili naknadno utvrdi da je dopunska djelatnost prijavljena na temelju nevjerodostojnih isprava. U tom slučaju, Agencija rješenjem utvrđuje prestanak statusa OPG-a po sili zakona i po izvršnosti rješenja, briše dopunsku djelatnost i mijenja status OPG-a u Upisniku.

6.3. Naziv OPG-a

Naziv OPG-a je ime pod kojim OPG posluje i pod kojim sudjeluje u pravnom prometu, a pored naziva, sadrži ime i prezime nositelja OPG-a, sjedište OPG-a te može sadržavati i posebne oznake (npr. *OPG „NADA“, za uzgoj i preradu voća, vlasnik, Nada Marečić, Jastrebarsko, Zadruga 7.*) i kao takav se obvezno upisuje u Upisnik OPG-ova. OPG može upotrebljavati i skraćeni naziv OPG-a koji sadrži samo naziv OPG-a i sjedište (*OPG „NADA“, Jastrebarsko, Zadruga 7.*)³¹

Naziv OPG-a mora se vidljivo istaknuti na adresi sjedišta OPG-a i na svakom izdvojenom pogonu odnosno proizvodnoj jedinici OPG-a u kojima se obavlja djelatnost izvan sjedišta OPG-a, te na onim sredstvima i/ili mjestima na kojima se djelatnost obavlja, ako se radi o djelatnosti na otvorenom.³² Treba napomenuti da se **naziv OPG-a**

31 Obveza glede sadržavanja posebne oznake naziva proizvoda uz ime i prezime nositelja OPG-a i sjedišta OPG-a propisana ovim Zakonom ne odnosi se na one nekomercijalne OPG-ove upisane (ili koji će ostati upisani) u Upisnik poljoprivrednika sukladno ZoP. To stoga, jer čl. 7. st.4. Pravilnika o Upisniku poljoprivrednika (Nar. nov., br. 76711. i 42/13.) propisano da je naziv OPG-a ime i prezime nositelja OPG-a, tako da nije potrebno uz ime i prezime nositelja OPG-a u nazivu gospodarstva dodavati posebnu oznaku. Međutim, i ovaj OPG ako želi, može uz ime i prezime nositelja OPG-a sadržavati i dodatnu oznaku naziva tog gospodarstva. Ukoliko se ispune uvjeti propisani ovim Zakonom da se nekomercijalni OPG mora upisati u Upisnik sukladno ovom Zakonu, a u nazivu OPG-a ima samo ime i prezime nositelja OPG-a, tada će morati naziv OPG-a uskladiti s odredbama ovog Zakona, te uz ime i prezime nositelja OPG-a dodati sjedište OPG-a te posebnu oznaku naziva OPG-a.

32 Npr. naziv OPG se ističe na objektu za proizvodnju ili preradu poljoprivrednih i/ili prehrambenih proizvoda ili predmeta opće uporabe ako su te djelatnosti upisa-

nije potrebno isticati na zemljištu i nasadima, objektima za skladištenje i/ili za smještaj i čuvanje strojeva i alata koji se nalaze izvan sjedišta OPG-a.³³ Nakon prestanka obavljanja djelatnosti u sjedištu OPG-a, ili izdvojenom pogonu/proizvodnoj jedinici OPG-a, OPG je dužan ukloniti naziv OPG-a.

6.4. Sjedište i izdvojeni pogoni/proizvodne jedinice OPG-a

Sjedište OPG-a je adresa na kojoj OPG posluje i koja se vodi u Upisniku, a određuje se za fizičku osobu s prebivalištem u RH – prema prebivalištu nositelja OPG-a, a za fizičku osobu sa prebivalištem na području EU ili države EGP ili Švicarske konfederacije – prema borištu nositelja OPG-a. Sjedište OPG-a prijavljuje se podnošenjem zahtjeva za upis Agenciji koja o tome donosi rješenje i po izvršnosti rješenja, sjedište upisuje u Upisnik. OPG može promijeniti sjedište OPG-a u kom slučaju je dužno promjenu sjedišta prijaviti Agenciji podnošenjem zahtjeva za upis promjene, najkasnije u roku 15 dana od dana promjene sjedišta. O promjeni sjedišta Agencija donosi rješenje i po izvršnosti istog promjenu sjedišta upisuje u Upisnik.

Osim u sjedištu, OPG može obavljati gospodarsku djelatnost poljoprivrede i jednom ili više izdvojenih pogona odnosno proizvodnih jedinica OPG-a. Pod izdvojenim pogonom/proizvodnom jedinicom OPG-a u smislu ovog Zakona, podrazumijeva se jedan ili više međusobno odvojenih prostora u kojima se obavlja gospodarska djelatnost poljoprivrede koji OPG koristi za obavljanje te djelatnosti, a nalazi se izvan sjedišta OPG-a. Izdvojenim pogonom/proizvodnom jedinicom ne smatraju se zemljišta i nasadi, odnosno objekti za skladištenje, objekti za smještaj i čuvanje strojeva i alata koji se nalaze izvan sjedišta OPG-a.

Obavljanje djelatnosti u izdvojenom pogonu/proizvodnoj jedinici prijavljuje se Agenciji o čemu Agencija donosi rješenje i po njegovoj izvršnosti, izdvojeni pogon/proizvodnu jedinicu upisuje u Upisnik. Agenciji se mora prijaviti (i) početak te prestanak obavljanja gospodarske djelatnosti poljoprivrede u izdvojenom pogonu/izdvojenoj jedinici OPG-a i to u roku od 15 dana od dana nastanka promjene. Prije donošenja rješenja o upisu izdvojenog pogona/proizvodne jedinice u Upisnik, odnosno prije početka upisa svake promjene vezane uz izdvojeni pogon/proizvodnu jedinicu OPG-a u Upisnik, Agencija ima pravo uvida i provjere u ispunjavanju uvjeta za obavljanje djelatnosti u izdvojenom pogonu/proizvodnoj jedinici.

6.5. OPG s jednim članom i zajednički OPG

6.5.1. OPG s jednim članom (samačko OPG)

OPG s jednim članom je OPG koji ima samo nositelja gospodarstva (samac) koji je ujedno i jedini član tog gospodarstva (samačko OPG). Nositelj tog OPG-a prilikom upisa u Upisnik može odrediti privremenog nositelja OPG-a za slučaj svog potpunog gubitka radne sige, odnosno poslovne sposobnosti ili smrti. Privremenog nositelja OPG-a može izabrati iz redova krvnih srodnika u pravnoj i/ili pobočnoj liniji ili slobodnim odabirom pojedine osobe (npr. člana ili nositelja drugog OPG-a) uz njen pristanak.

ne u Upisnik, na pokretnom vozilu kojim se obavlja prodaja na malo proizvoda proizvedenih na OPG-u, na prodajnoj klupi ili štandu, na kiosku, na prodajnom automatu (mljekomatu, uljematu, jajomatu), na prodajnom mjestu na otvorenom prostoru, na objektima u kojima se pružaju ugostiteljske usluge i/ili usluge u turizmu na OPG-u.

33 Čl. 20. st.5. Zakona.

6.5.2. Zajednički OPG

ističemo...

Dvije ili više fizičkih osoba koje su obiteljski povezane, a ne žive u istom obiteljskom kućanstvu, radi učinkovitijeg obavljanja gospodarske djelatnosti poljoprivrede mogu osnovati zajednički OPG, pri čemu međusobne odnose uređuju ugovorom u pisanom obliku, primjenjujući propise obveznog prava kojima se uređuje ugovor o ortaštvu.³⁴

Zajednički OPG posluje pod zajedničkim nazivom, a fizičke osobe koje su sunositelji OPG-a prema ugovoru kojim uređuju međusobne odnose, smatraju se članovima Zajedničkog OPG-a. Ako fizička osoba pristupi u zajednički OPG ili istupi iz njega, obavljanje djelatnosti OPG-a se nastavlja. Ako iz zajedničkog OPG-a istupe svi članovi osim nositelja OPG-a, gospodarstvo može nastaviti s radom kao OPG i zadržati MIBGP, a prestanak postojanja zajedničkog OPG-a prijavljuje se Agenciji kao promjena upisanih podataka. Istupanje fizičke osobe iz zajedničkog OPG-a te pristupanje nove fizičke osobe u zajednički OPG, kao i promjena kapaciteta zajedničkog OPG-a koja je nastala uslijed istupanja/pristupanja fizičke osobe, prijavljuje se Agenciji u roku 15 dana od nastanka promjene na propisanom obrascu zahtjeva za upis promjene, koja o tome odlučuje rješenjem i po izvršnosti rješenja promjenu u broju fizičkih osoba odnosno kapaciteta upisuje u Upisnik.³⁵

7. Poslovanje OPG-a

7.1. Rad na OPG-u

Poljoprivredne i s njom povezane dopunske djelatnosti na OPG-u može obavljati nositelj OPG-a samostalno (osobno i sa članovima OPG-a) ili kao poslodavac (kada poslove na OPG-u obavljaju radnici zaposleni na tom gospodarstvu). Radom na OPG-u članovi OPG-a i radnici mogu ostvariti prava i obveze iz radnog odnosa ako ta prava ne ostvaruju po drugoj osnovi. Nositelj i članovi OPG-a koji obavljaju gospodarsku djelatnost poljoprivrede kao jedino ili glavno zanimanje, upisom u Upisnik postaju obveznici mirovinskog osiguranja sukladno posebnim propisima kojima se uređuje mirovinsko osiguranje³⁶ te obveznici zdravstvenog osiguranja sukladno posebnim propisima kojima se uređuje zdravstveno osiguranje.³⁷

7.2. Zapošljavanje na OPG-u

Nositelj OPG-a kao poslodavac, može s radnikom sklapati ugovor o radu sukladno odredbama posebnog propisa kojima se uređuju radni odnosi,³⁸ kao i ugovor o sezonskom radu za obavljanje privremenih, odnosno povremenih sezonskih poslova u poljoprivredi sukladno po-

34 Ugovor o ortaštvu uređen je odredbama čl. 637 - 660 Zakona o obveznim odnosima (Nar. nov. br. 35/05., 41/08., 125/11. i 78/15.). Prema tom Zakonu, ugovorom o ortaštvu uzajamno se obvezuju dvije ili više osoba uložiti svoj rad i/ili imovinu radi postizanja zajedničkog cilja. Ortaštvo je zajednica osoba i dobara bez pravne osobnosti.

35 Odredbe ovoga Zakona koje se odnose na određivanje nositelja OPG-a, upis u Upisnik, upis dopunske djelatnosti OPG-a u Upisnik, kao i odredbe koje se odnose na OPG čiji su članovi u obiteljskom kućanstvu, odgovarajuće se primjenjuju i na zajednički OPG.

36 Zakon o mirovinskom osiguranju (Nar. nov., br. 157/13, 151/14, 33/15, 93/15 i 120/16.).

37 Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju (Nar. nov., br. 80/13 i 137/13.).

38 Zakon o radu (Nar. nov., br. 93/94. i 127/17.).

sebnom propisu kojim se uređuje poticanje zapošljavanja³⁹(predajom i prihvatom vrijednosnih kupona⁴⁰).

ističemo...

Nositelj OPG-a kao poslodavac može bez zapreke sa sezonskim radnikom⁴¹ na OPG-u sklopiti ugovor o sezonskom radu za obavljanje privremenih, odnosno povremenih sezonskih poslova u poljoprivredi, predajom ili prihvatom vrijednosnih kupona i za obavljanje sezonskih poslova na OPG-u koji se odnose na prodaju na malo izvan prodavaonica vlastitog sezonski sakupljenog ili proizvedenog uroda, proizvoda ili kulture ili ulovljene ribe i drugih vodenih organizama.⁴²

7.3. Pomoć članova kućanstva i članova obitelji u radu na OPG-u

Nositelju OPG-a u obavljanju svih poslova gospodarske djelatnosti poljoprivrede na tom gospodarstvu mogu pomagati članovi obiteljskog kućanstva, bez obveze zasnivanja radnog odnosa. Ostali članovi obitelji, bez zasnivanja radnog odnosa, nositelju OPG-a mogu pomagati u obavljanju samo povremenih, odnosno povremenih sezonskih poslova u poljoprivredi.⁴³

7.4. Pružanje usluga na OPG-u

OPG može pružati usluge u poljoprivredi ili usluge u okviru upisane dopunske djelatnosti. Pri pružanju usluga korištenjem radnih strojeva i alata mogu sudjelovati nositelj i članovi OPG-a te radnici na OPG-u, a pri pružanju ugostiteljskih usluga i usluga u turizmu te pružanju ostalih sadržaja i aktivnosti na OPG-u, mogu sudjelovati nositelj i članovi OPG-a, članovi obiteljskog kućanstva (koji nisu upisani u Upisnik kao članovi OPG-a) te radnici na OPG-u.

7.5. Prodaja proizvoda OPG-a**ističemo...**

Vlastite poljoprivredne proizvode proizvedene na OPG-u krajnjem potrošaču ili kupcu otkupljivaču mogu prodavati nositelj i članovi OPG-a te radnici na OPG-u, uključujući i sezonske radnike.⁴⁴

Vlastite proizvode OPG može prodavati na slijedeće načine: prodajom na veliko registriranim fizičkim i pravnim osobama koje neposredno otkupljuju poljoprivredne proizvode za preradu ili daljnju prodaju i to neposredno na OPG-u ili na mjestima organiziranog otkupa, te prodajom na tržnicama na veliko; izravnom prodajom maloprodajnim objektima (prodavaonicama, ugostiteljskim objektima, učeničkim i studentskim domovima, domovima umirovljenika, bolnicama i dr.) koji izravno opskrbljuju krajnjeg potrošača; izravnom prodajom kroz kratke lance opskrbe krajnjih potrošača odnosno prodajom na malo izvan prodavaonica (prodaja na štandovima i klupama na tržnicama na malo i izvan tržnica na malo te unutar trgovačkih centara, ustanova i sl., pokretna prodaja, prodaja na daljinu tj. internetom, putem oglasa u medijima - uz dostavu potrošaču, prodaja putem prodajnih automata⁴⁵, prodaja iz kioska, prigodna prodaja tj. prodaja na sajmovima, izložbama, priredbama, na izletištim; te prodaja na prostoru i objektima OPG-a.

ističemo...

Na mjestima prodaje odnosno prodajnim objektima potrebno je istaknuti naziv OPG-a, ali ne i početak i završetak radnog vremena OPG-a.

Nositelj OPG-a obavezan je voditi evidenciju o proizvodnji i prodaji vlastitih poljoprivrednih proizvoda proizvedenih na OPG-u i evidenciju o pruženim uslugama OPG-a te o tome izvještavati Agenciju. Način vođenja ovih evidencija te način i rokove izvještavanja Agenciji o proizvodnji i prodaji proizvoda proizvedenih na OPG-u i o pružanim uslugama, pravilnikom će, najkasnije u roku od 6 mjeseci od stupanja na snagu ovog Zakona odnosno do 5.10.2018. Do stupanja na snagu ovog pravilnika, glede vođenja evidencije o prodaji proizvoda proizvedenih na OPG-u i dalje se primjenjuje Pravilnik o prodaji vlastitih poljoprivrednih proizvoda proizvedenih na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu (Nar. nov., br. 76/14. i 82/14.) koji je donijet temeljem ZoP. Tim pravilnikom je propisana obveza vođenja evidencije o prodaji vlastitih poljoprivrednih proizvoda koja najmanje treba sadržavati podatke o datumu prodaje, vrsti i količini prodanih vlastitih proizvoda i konačnoj maloprodajnoj cijeni odnosno cijeni za jedinicu mjere,⁴⁶ a na obrascu koji je otisnut u Prilogu I. tog Pravilnika i čini njegov sastavni dio.⁴⁷

kona) nisu usuglašene s odredbom čl. 5.st.1.toč.1. važećeg Zakona o trgovini, prema kojoj djelatnost prodaje poljoprivrednih proizvoda proizvedenih na OPG-u mogu obavljati samo nositelj i/ili članovi upisani u Upisnik OPG-a, a ne i druge osobe (npr. neupisani član obitelji i/ili zaposleni radnik). Kako je Zakon o obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu kojim se omogućuje obavljanje sezonske prodaje poljoprivrednih proizvoda proizvedenih na OPG-u i radnicima na OPG-u posebni zakon u odnosu na Zakon o trgovini koji takvu mogućnost ne predviđa, te ujedno Zakon donijet kasnije (nakon Zakona o trgovini), smatramo da primjenom pravnih načela za primjenu propisa i to načela specijalnosti, prema kojem poseban zakon nadjačava opći zakon („Lex specialis derogat legi generali“) kao i načela vremenskog važenja zakona prema kojem kasniji zakon ili pravna norma mijenja odnosno ukida onaj raniji zakon odnosno raniju pravnu normu („Lex posterior derogat legi priori“), nakon stupanja na snagu Zakona o obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu, djelatnost prodaje poljoprivrednih proizvoda proizvedenih na OPG-u mogu obavljati i radnici, odnosno sezonski radnici na način i uz uvjete propisane čl. 24. i 27. Zakona.

45 Npr. mlijekomat, uljomat, jajomat i sl.

46 Obveza navođenja cijene u ispravi odnosno evidenciji o prodaji vlastitih poljoprivrednih proizvoda propisana je čl. 16. Zakona o trgovini (Nar. nov., br. 87/08., 116/08., 76/09., 114/11., 68/13. I 30/14.).

47 Evidencija o prodaji vlastitih poljoprivrednih proizvoda može se smatrati ispravom o zaduženje vlastitih proizvoda iz čl. 16. Zakona o trgovini, što znači da se tijekom obavljanja prodaje poljoprivrednih proizvoda mora nalaziti u prodajnom objektu odnosno na prodajnom mjestu radi davanja na uvid ovlaštenoj osobi, na njen zahtjev.

39 Zakon o poticanju zapošljavanja (Nar. nov., br. 57/12 i 120/12.)

40 Vrijednosni kupon, sukladno Zakonu o poticanju zapošljavanja, je javna isprava kojom se dokazuje da je poslodavac za sezonskog radnika u poljoprivredi uplatio doprinose za obveznu osiguranja prema dnevnoj osnovici.

41 Sezonski radnik u poljoprivredi je nezaposlena osoba, korisnik mirovine ili tražitelj zaposlenja koji, na temelju ugovora o sezonskom radu, obavlja privremene, odnosno povremene sezonske poslove u poljoprivredi.

42 Čl. 24.st.3. Zakona.

43 Nositelj OPG-a nije dužan za ostale članove obitelji (koje ne žive u zajedničkom kućanstvu s nositeljem OPG-a) kupovati vrijednosne kupone za povremeno ili privremeno pomaganje u obavljanju sezonskih poslova u poljoprivredi.

44 Članak 27.st.1. u svezi s čl. 23. i čl. 24.st.3. Zakona. Odredbe Zakona prema kojima vlastite poljoprivredne proizvode proizvedene na OPG-u krajnjem potrošaču ili kupcu/otkupljivaču, pored nositelja i/ili članova OPG-a mogu obavljati i radnici na OPG-u, zaposleni sukladno Zakonu o radu (čl. 27.st.1. u svezi s čl. 23. Zakona), a sezonsku prodaju na malo izvan prodavaonice vlastitog sezonski sakupljenog ili proizvedenog uroda, proizvoda ili kulture, odnosno ulovljene ribe i drugih vodenih organizama i sezonski radnici temeljem predaje i prihvate vrijednosnih kupona sukladno Zakonu o poticanju zapošljavanja (čl.24.st.3. Za-

8. Odgovornost za obveze OPG-a

8.1. Odgovornost nositelja i članova OPG-a

Za obveze koje nastaju u obavljanju gospodarske djelatnosti poljoprivrede, temeljem čl. 41. st. 1. Zakona odgovara nositelj OPG-a cjelokupnom svojom imovinom. Međutim, radi osiguranja kontinuiranog obavljanja poslova na OPG-u te posebno zaštite i skrbi životinja na OPG-u u slučaju moguće ovrhe, Zakonom je uspostavljena zabrana provedba ovrhe nad proizvodnim resursima OPG-a neophodnim za obavljanje djelatnosti kao i imovina nužna za obiteljski život i stanovanje članova OPG-a.

Sukladno čl. 41. Zakona, ovrha radi ostvarivanja **novčane tražbine protiv nositelja OPG-a ne može se provesti na dijelu poljoprivrednih resursa upisanih u Upisnik koji su nužni za obavljanje njegove gospodarske djelatnosti poljoprivrede ako mu je ta djelatnost glavni izvor sredstava za život**, te u onim stvarima i pravima na kojima se protiv njega ne bi mogla provesti kad ne bi obavljao gospodarske djelatnosti poljoprivrede.⁴⁸ **Ovrha radi ostvarivanja novčane tražbine protiv nositelja OPG-a i članova OPG-a ne može se provesti na nekretnini koja je u vlasništvu nositelja OPG-a i članova OPG-a, a u kojoj ovršenik stanuje u opsegu nužnom za zadovoljavanje osnovnih stambenih potreba ovršenika i osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati.**

U slučaju kada je tražbina manja od 20.000,00 kn, radi zaštite od ovrhe na poljoprivrednim resursima kao i na nekretninama i pokretninama, prije pokretanja ovrhe temeljem dobrovoljnog pravnog posla **mora se provesti postupak mirenja** sukladno posebnom propisu kojim se uređuje postupak mirenja.⁴⁹ Za OPG koji posjeduje žive životinje, radi osiguranja održivosti osnovnih aktivnosti na gospodarstvu, omogućava se otvaranje zaštićenog računa kojim se onemogućava pljenidba dijela novčanih sredstava nositelja OPG-a koja su namijenjena za opskrbu hranom i druge skrbi za žive životinje u visini sredstava dostatnoj na mjesečnoj razini za podmirenje uzdržanih potreba hrane i lijekova za životinje evidentirane u nadležnim registrima, a u iznosu od 1.050,00 kn po grlu za goveda i kopitare, 300,00 kn po grlu za svinje, 225,00 kn po grlu za ovce i koze te 30,00 kn po kljunu za perad.

8.2. Odgovornost privremenog nositelja OPG-a

Prava i obveze privremenog nositelja OPG-a odnose se na odvijanje tekuće proizvodnje i privremenog su karaktera, a privremeni nositelj je odgovoran za pravilnu skrb o stoci sukladno posebnom propisu o dobrobiti životinja⁵⁰ te za pravilnu primjenu i evidentiranje agrotehničkih zahvata ako su propisani posebnim propisom. Privremeni nositelj OPG-a ima odgovornost prema pravnim slijednicima odnosno nasljednicima nositelja i privremeno je odgovoran da pažnjom dobrog gospodarstvenika pravilno skrbi i upravlja proizvodnim resursima OPG-a, najduže do imenovanja pravnog slijednika (preminulog) nositelja, odnosno imenovanja novog nositelja ili do prestanka OPG-a. Međutim, privremeni nositelj OPG-a nema odgovornost za prethodno nastale obveze (preminulog) nositelja ili za obveze za koje sukladno posebnom propisu o nasljeđivanju⁵¹ preuzimaju nasljednici

48 Odredbom čl. 135. Ovršnog zakona (Nar. nov., br. 112/12, 25/13., 93/14., 55/16. –odl. Ust.s. i 73/17.) određeni su predmeti koji ne mogu biti predmet ovrhe.

49 Zakon o mirenju (Nar. nov., br. 18/11.)

50 Zakon o zaštiti životinja (Nar. nov., br. 102/17.)

51 Zakon o nasljeđivanju (Nar. nov., br. 48/03, 163/13, 35/15, 127/13. i 33/14.)

(preminulog) nositelja. Ako privremeni nositelj OPG-a postupi protivno navedenom, odgovara cjelokupnom svojom imovinom za štetu nastalu takvim djelovanjem.

9. Prestanak rada OPG-a

9.1. Odjava OPG-a

OPG može prestati obavljati gospodarsku djelatnost odjavom po odluci nositelja OPG-a i odjavom zbog propasti resursa OPG-a. Odjava se prijavljuje Agenciji koja o tome donosi rješenje te po izvršnosti rješenja upisuje odjavu OPG-a u Upisnik. Danom izvršnosti rješenja o odjavi OPG-a prestaju prava i obveze nositelja OPG-a stečena temeljem ovoga Zakona. Promjena u raspolaganju proizvodnim resursima OPG-a koja nastaje prestankom rada OPG-a treba se prijaviti Agenciji u roku od 15 dana od dana podnošenja odjave po odluci nositelja OPG-a odnosno zbog propasti resursa OPG-a, koja o tome donosi rješenje i po izvršnosti istog, promjene upisuje u Upisnik.

9.2. Prestanak organizacijskog oblika OPG-a po sili Zakona

Organizacijski oblik OPG-a prestaje po sili Zakona: smrću nositelja OPG-a ako nasljednici ne nastave djelatnost OPG-a sukladno odredbama ovog Zakona (samostalnim radom na OPG-u uz uvjet imenovanje novog nositelja OPG-a koji je dužan prijaviti ovu promjenu Agenciji u roku od 15 dana od dana nastale promjene) ili u tom roku propuste ovu promjenu prijaviti Agenciji; ako nadležno tijelo (Agencija) utvrdi da je promjena nositelja (odabir novog nositelja ako raniji nositelj OPG-a ostvari pravo na mirovinu ili u slučaju smrti dotadašnjeg nositelja OPG-a) prijavljeno na temelju nevjerodostojnih isprava; kao i pravomoćnošću nadležnog suda o zaključenju stečajnog postupka (postupak stečaja potrošača nad nositeljem OPG-a).⁵² U slučaju nastanka navedenih pretpostavki, Agencija rješenjem utvrđuje prestanak organizacijskog oblika OPG-a po sili zakona i po izvršnosti rješenja briše OPG iz upisnika.

10. Upis u Upisnik OPG-a

Upisnik OPG-ova je javna službena evidencija u elektroničkom obliku kojeg vodi Agencije i koji sadrži vjerodostojne i ažurirane podatke o subjektima upisa, fizičkim osobama u organizacijskom obliku OPG-a za koje je upis u Upisnik propisan ovim Zakonom. U provedbi postupka upisa OPG-a u Upisnik, Agencija rješava na temelju podnesenog zahtjeva za upis u Upisnik, a isto tako rješava o odjavi iz Upisnika, upisu promjene upisanih podataka ili brisanju dopunske djelatnosti OPG-a, upisu ili promjeni statusa OPG-a, nositelja OPG-a, upisu, odjavi ili promjeni članova OPG-a, upisu ili promjeni sjedišta OPG-a, upisu ili promjeni izdvojenog pogona/proizvodne jedinice OPG-a te donosi rješenje kojim se traženi upis ili pojedina promjena odobrava ili odbija, odnosno na temelju podnesenog zahtjeva izdaje izvod o podacima koji se vode u Upisniku.⁵³ Rješenjem o upisu OPG-a u Upisnik, dodjeljuje se upisanom OPG-u MIBPG i OIB nositelja OPG-a, a navedeni podaci obvezno moraju biti sadržani u upisnici-

52 Opća pravila o stečaju potrošača, pretpostavke za otvaranje postupka stečaja potrošača i postupak pred sudom uređena su odredbama Zakona o stečaju potrošača (Nar. nov., br. 100/15.) i njegovim provedbenim propisima.

53 Agencija je dužna podatke upisu u Upisnik, upisu promjena te prestanku rada OPG-a dostavljati nadležnom tijelu za poslove financija, nadležnim inspekcijama u poljoprivredi, Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje, Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje te Državnom zavodu za statistiku i Hrvatskoj poljoprivrednoj komori, kao i razmjenjivati podatke o promjenama upisanim u Upisnik.

ma, registrima ili evidencijama koje vodi Ministarstvo poljoprivrede i/ili ustanove u poljoprivrede.⁵⁴

ističemo...

Datum donošenja rješenja o upisu u Upisnik smatra se datumom početka obavljanja gospodarske djelatnosti poljoprivrede u organizacijskom obliku OPG-a, odnosno početkom važenja prijavljenih promjena podataka u Upisniku, a datum donošenja rješenja o brisanju iz Upisnika smatra se prestankom obavljanja gospodarske djelatnosti poljoprivrede u organizacijskom obliku OPG-a.

Način provedbe upisa podataka i evidentiranja promjena podataka u Upisnik kao i obrazac zahtjeva te potrebne dokaze koji se prilažu uz zahtjev za upis, propisat će ministar pravilnikom će propisati ministar u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona odnosno do 5.10.2018. godine.⁵⁵

11. Usklađivanje uvjeta poslovanja upisanih OPG-A**ističemo...**

Fizičke osobe koje su prije stupanja na snagu ovog Zakona upisane kao OPG u Upisnik poljoprivrednika sukladno ZoP, dužne su uskladiti svoj organizacijski oblik i status sukladno ovom Zakonu u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona odnosno do 5.10.2018.

Agencija će pozivati navedene nositelje OPG-a radi postupka usklađivanja i evidentiranja promjena podnose zahtjev za upis sukladno ovom Zakonu. OPG-u koji ne podnese zahtjev za usklađenje, Agencija će, ukoliko utvrdi ispunjavanje uvjeta, rješenjem donesenim po službenoj dužnosti, dodijeliti organizacijski oblik i status OPG-a za proizvodnju. Iznimno, ako ne utvrdi ispunjavanje uvjeta OPG-u koji ne podnese zahtjev za usklađenje u propisanom roku, Agencija neće rješenjem donesenim po službenoj dužnosti dodijeliti organizacijski oblik i status sukladno odredbama ovog Zakona, nego će rješenjem (samo) evidentirati promjenu u Upisnik poljoprivrednika koji se vodi sukladno ZoP, što znači da će taj OPG nastaviti s obavljanje djelatnosti na tom gospodarstvu kao OPG bez organizacijskog oblika i statusa, a sukladno odredbama ZoP.

12. Inspekcijski nadzor

Inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona i njegovih provedbenih propisa provode poljoprivredni inspektori.⁵⁶ Kada se u provedbi inspekcijskog nadzora utvrdi da se nositelj i/ili članovi OPG-a ne pridržavaju propisanih uvjeta i obveza, poljoprivredni inspektor

54 U rješenju se navodi i podaci o nazivu i sjedištu OPG-a, ime, prezime i OIB nositelja, status OPG-a, dopunske djelatnosti na OPG-u, podaci o članovima OPG-a, podaci o izdvojenim pogonima/proizvodnim jedinicama te drugi podaci ako su sadržani u Upisniku.

55 Iako to nije u prijelaznim i završnim odredbama nije izrijekom propisano, smatra se da do stupanja na snagu navedenog pravilnika, fizičke osobe koje namjeravaju osnovati OPG, kao i postojeći OPG-ovi radi upisa promjena upisanih podataka, mogu koristiti obrasce zahtjeva za upis odnosno zahtjeva za upis promjena propisanih Pravilnikom o Upisniku poljoprivrednih gospodarstava donesenim temeljem ZoP-a.

56 Djelokrug poljoprivredne inspekcije te ovlasti poljoprivrednih inspektora propisani su Zakonom o poljoprivredi, a unutarnje ustrojstvo Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva poljoprivrede (Nar. nov., br. 40/17.).

ovlašten je rješenjem izreći nositelju opomenu i odrediti rok za otklanjanje utvrđenih nedostataka i nepravilnosti,⁵⁷ odnosno privremeno zabrani obavljanje dopunskih djelatnosti koje nisu navedene u rješenju Agencije.⁵⁸ Protiv rješenja poljoprivrednog inspektora nije dopuštena žalba, ali se može tužbom pokrenuti upravni spor pred mjesnom nadležnim upravnim sudom. Zakonom su propisani prekršaji za nepridržavanje pojedinih odredbi ovoga Zakona te određen raspon novčanih kazni koji se izriče nositelju OPG-a ako se u inspekcijskom nadzoru utvrdi da ih je on ili član OPG-a počinio.⁵⁹

13. Zaključak

Donošenjem Zakona o obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu stvoren je zakonski okvir unutar kojega fizička osoba – poljoprivrednik može samostalno i trajno obavljati gospodarsku djelatnost poljoprivrede i s njom povezane dopunske djelatnosti u odabranom organizacijskom obliku OPG-a i odabranom statusu gospodarstva ovisno o vrsti dopunske djelatnosti koje se na gospodarstvu obavlja, a radi stvaranja dohotka odnosno dobiti korištenjem vlastitih i/ili unajmljenih proizvodnih resursa te rada, znanja i vještina članova obitelji. Zakonom se pojednostavljuje uključivanje OPG-a u različite dopunske djelatnosti s namjerom da jedna obitelj ima jedan OPG koji joj omogućava održivo gospodarjenje i samozapošljavanje članova obitelji te istovremeno stvaraju uvjeti za okupljanje proizvodnih resursa potrebnih za obavljanje gospodarske djelatnosti poljoprivrede.

57 Nadležni poljoprivredni inspektor rješenjem će izreći opomenu nositelju OPG-a i odrediti rok za uklanjanje utvrđenih nedostataka odnosno nepravilnosti, ako u provedbi inspekcijskog nadzora utvrdi da OPG obavlja gospodarsku djelatnost poljoprivrede: suprotno rješenju Agencije o upisu u Upisnik; proizvodnim resursima koji nisu upisani u Upisnik; a da pritom nije vidljivo istaknuo naziv OPG-a na adresi sjedišta i na izdvojenom pogonu/proizvodnoj jedinici ili na sredstvima i/ili mjestima rada na kojima se djelatnost obavlja na otvorenom ili nakon prestanka obavljanja djelatnosti ne ukloni naziv; ne prijavi u propisanom roku promjenu sjedišta OPG-a, početak obavljanja gospodarske djelatnosti poljoprivrede u izdvojenom pogonu/proizvodnoj jedinici ili prestanak rada u istima; ne vodi evidenciju o proizvodnji i prodaji vlastitih poljoprivrednih proizvoda proizvedenih na OPG-u i evidenciju o pružanim uslugama ili o tome u propisanim rokovima ne izvještava Agenciju na propisani način; u propisanom roku i na propisani način ne prijavi promjenu nositelja OPG-a ili svaku promjenu članova OPG-a kao i članova zajedničkog OPG-a ili svaku promjenu proizvodnih resursa ili promjenu kapaciteta zajedničkog OPG-a ili promjenu vezanu za početak ili završetak rada u izdvojenom pogonu/proizvodnoj jedinici.

58 Inspektor će rješenjem privremeno zabraniti OPG-u odnosno nositelju OPG-a obavljanje gospodarske djelatnosti poljoprivrede dok ne ukloni utvrđene nedostatke odnosno nepravilnosti ako u provedbi inspekcijskog nadzora utvrdi da OPG obavlja dopunske djelatnosti koje nisu navedene u rješenju Agencije. Ova se mjera odnosi samo za onaj dio za koji je utvrđen nedostatak odnosno nepravilnost.

59 Novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00,00 do 15.000,00 kn kaznit će se za prekršaj nositelj OPG-a ako: naziv OPG-a nije vidljivo istaknut na adresi sjedišta OPG-a i izdvojenom pogonu/proizvodnoj jedinici te na sredstvima i/ili mjestima na kojima se djelatnost obavlja, ako se obavlja na otvorenom; u propisanom roku i na propisani način ne prijavi Agenciji promjenu sjedišta ili nositelja OPG-a ili promjenu članova OPG-a ili promjenu članova zajedničkog OPG-a; ne vodi evidenciju o proizvodnji i prodaji vlastitih poljoprivrednih proizvoda proizvedenih na OPG-u i evidenciju o pružanim uslugama ili ne izvještava o tome u propisanim rokovima Agenciju. Novčanom kaznom u iznosu od 700,00 do 1.500,00 kn kaznit će se za prekršaj nositelj OPG-a ako: obavlja gospodarsku djelatnost poljoprivrede proizvodnim resursima koji nisu upisani u Upisnik; u slučaju prestanka obavljanja djelatnosti sa sjedišta OPG-a odnosno izdvojenog pogona/proizvodne jedinice ne ukloni naziv OPG-a; u propisanom roku i na propisani način ne prijavi početak ili završetak rada izdvojenog pogona/proizvodne jedinice OPG-a odnosno početak obavljanja gospodarske djelatnosti poljoprivrede u tom pogonu/proizvodnoj jedinici ili svaku promjenu proizvodnih resursa ili promjenu kapaciteta zajedničkog OPG-u.